

Vliv záměru „Obora Vyhlídka Bedřicha Smetany“ pro spárkatou zvěř Zduchovice na průchodnost krajiny pro větší savce.

Expertní posouzení

Zpracovatel: Prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc. ^{x)}

Fakulta životního prostředí ČZU v Praze, Kamýcká 129, 16521 Praha 6

Podstatou předloženého záměru je zřízení a provoz obory pro chov jelena lesního. Investor - Vojanovy sady s.r.o., jednatel Doc. Dr. Ing. Jindřich Pavlíš - je zmocněný zástupce spoluvlastníků dotčených pozemků PUPFL. Minimální stav jelení zvěře v oboře Vyhlídka Bedřicha Smetany byl navržen dle zásad s § 5 odst. 5 Vyhlášky 491/2002Sb. tak, aby nebyla vyloučena přirozená reprodukce zvěře. Zároveň byl brán v úvahu i minimální tlak chované zvěře na přírodní prostředí. Jako úměrná byla navržena hustota zvěře 0,18 ks/ha. Výška oplocení bude 200 – 220 cm, oborní pletivo s oky 15x15 cm bude zavěšeno na kovových sloupcích. Sloupky budou ukotveny betonovou patkou, nebo uchyceny kotvicím vrutem. Rozteč mezi sloupky bude 200 – 300 cm. Bude využívána stávající síť lesních komunikací, které budou na hranicích opatřeny oborními vraty.

Předmětné území bylo v širším kontextu trvale obýváno od raného středověku. Sídelní síť byla dotvořena ve vrcholném středověku a v základních rysech přetrvává do současnosti. Samotné území plánované obory bylo osídleno zcela okrajově (dvě samoty na okraji – Na Pakostě a hájovna Bražec). Naprostá většina území byla, podobně jako dnes, pokryta lesním porostem. Menší enklávy někdejšího kulturního bezlesí byly později opět zalesněny – převážně borovicí lesní. Lesy byly za účelem stabilizace svahů a potřebou palivového dřeva osazovány na počátku 20. století zejména akátem a borovicí černou. Původní lesy byly přeměněny na monokultury smrku ztepilého či borovice lesní. Jen místy se zachovala přírodě blízká lesní společenstva (doubrawy, dubohabřiny, bučiny, suťové lesy a reliktní bory). Na odlesněných plochách v okolí v minulosti převažovala pole, dnes je podíl orné půdy a luk přibližně vyrovnaný. Opuštěná štola v zářezu nad řekou svědčí i o skutečnosti, že v minulosti zde docházelo k pokusům o těžbu rud.

Ve vymezeném územním systému ekologické stability (dále ÚSES) jsou v Zásadách územního rozvoje (ZÚR) Středočeského kraje navrženy na ploše předmětného území skladebné části nadregionálního ÚSES. Jedná se o nadregionální biokoridor NK 60 vedoucí po levém břehu Vltavy a o vložené regionální biocentrum RC 856 Na altánku. ZÚR předpokládají zpřesnění hranic nadregionálního a regionálního ÚSES – v dalších stupních ÚPD. Charakteristiky regionálního biocentra 856 Na altánku (dle zpřesnění v roce 2014) je následující: typ biocentra: reprezentativní, konektivní, homogenní, lesní; funkčnost biocentra: plně funkční, reprezentuje teplomilné doubravy, dubohabřiny a acidofilní doubravy ve významném migračním koridoru teplomilné bioty; vegetační typ, stav: lesy, stojaté vody a břehové porosty kolem nich, skály, bory, suťové a roklinové lesy; minimální / skutečná výměra (ha): 40 / cca 85 ha; hodnocení stavu: 1 - zcela vyhovující

Biologické hodnocení předmětného území bylo zpracováno **Zimovou (2014)**. Předmětné území je součástí migračně významného území

Migračně významná území (dále MVÚ)

Migračně významná území jsou nejvyšší vymezenou jednotkou. Vychází ze základní koncepce udržení průchodnosti krajiny ve vazbě na větší krajinné celky (např. propojení Karpatské soustavy a Českého masivu). Jedná se o široká území, která zahrnují oblasti jak pro trvalý výskyt druhů, tak pro zajištění migrační propustnosti. V těchto územích by problematika fragmentace krajiny měla být zařazována jako jedno z povinných rozhodovacích hledisek v rámci územního plánování a investiční přípravy. Celkové území zařazené do MVÚ pokrývalo cca 67 % ČR.

Dálkové migrační koridory (DMK) Dálkové migrační koridory (DMK) jsou koncipovány jako součást migračně významných území, ve kterých představují reprezentanty reálného dálkového průchodu územím. Představují nikoliv optimum, ale minimum průchozích cest pro migrující živočichy. Jedná se o liniové struktury šířky cca 500 m, u kterých je základním požadavkem, aby do budoucna nebyly přerušeny jakoukoliv bariérou znemožňující migraci živočichů. DMK mají významně menší rozlohu než MVÚ, ale limity využívání a ochrany území jsou zde přísnější.

Za potenciálně nejvýznamnější vliv tohoto záměru lze považovat při volbě maximalistické varianty řešení, která počítá s oplocením až do kontaktu s břehem Vltavy, by eventuálně mohla omezit migraci velkých savců. V případě varianty, kdy migrační trasa v šíři cca 40-50 m zůstane podél Vltavy zachována, bude tento problém jednoznačně eliminován. Oplocení je konstruováno tak, aby bylo pro malé a středně velké pozemní obratlovce průstupné, čímž pro ně nedojde k omezení migrační prostupnosti území. Pro velké druhy savců není problém území obejít – oborní plot nikde nedosáhne hranice předělů různých typů ekosystémů. Vliv návrhu na regionální biocentrum „Na altánku“ je marginální, navíc v návrhu upřesněného biocentra je dotčena poměrně malá část při zachování všech společenstev, která reprezentují příslušnou biochoru. Zachována zůstane nejvýznamnější část biocentra se zvláště chráněnými druhy flory. Navrhovaná výměra regionálního biocentra je oproti návrhu v koncepčních dokumentacích větších parametrů, tedy nevznikne problém s dodržáním metodických doporučení.

Závěr:

V kontextu výše uvedeného je relevantní konstatovat, že i v případě maximalistického řešení, by v zásadě nemělo dojít k fatálnímu narušení průchodnosti pro velké savce. Předmětné území sice je součástí MVÚ, ale z podstaty věci to záměr nemůže nikterak omezit (viz výše – definice MVÚ). Navíc se předmětné území nachází zcela mimo vymezenou trasu DMK. Jediným omezujícím faktorem může být územní střet hodnoceného záměru s nadregionálním biokoridorem NK 60. Při zachování průchodu o šířce 40 – 50 m mezi břehem Vltavy a oborním plotem bude průchodnost pro větší druhy obratlovců jednoznačně zachována. Pro menší druhy se průchodnost nikterak nezmění, protože oborní plot popsané konstrukce pro ně není překážkou.

Použitá a související literatura:

Anděl P., Mináriková T., Andreas M. (eds.) 2010: Ochrana průchodnosti krajiny pro velké savce. Evernia, Liberec, 137 s.

Anděra M., a Červený J., 2009: Velcí savci v České republice. Rozšíření, historie a ochrana. 1. Sudokopytníci (Artiodactyla). Národní muzeum, Praha, 87 pp.

Anděl P. a Gorčicová I., 2007: Návrh koncepce ochrany migračních koridorů velkých savců v rámci územního plánování – způsob výběru a vymezení koridorů. Zpráva pro Ministerstvo životního prostředí ČR, Evernia s. r. o., Liberec.

Hlaváč V., Anděl P., 2001: Metodická příručka k zajišťování průchodnosti dálničních komunikací pro volně žijící živočichy. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 51 pp.

Zimová E. 2014: Biologické hodnocení vlivu záměru – stavby „Obora Vyhlička Bedřicha Smetany“ pro spárkatou zvěř Zduchovice na rostliny a živočichy podle § 67 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb. A § 18 vyhlášky č. 395/1992 Sb. v platném znění.

x)

- držitel autorizace k provádění *biologického hodnocení* ve smyslu § 67 podle §45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (18. 3. 2015, č. j. 76798/ENV/14)

- držitel autorizace pro hodnocení dle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění (rozhodnutí č. j. 630/1035/05 ze dne 18. 8. 2005), prodloužení autorizace – rozhodnutí č. j. 52169/ENV/15, 2448/630/15 ze dne 3. 8. 2015

- soudní znalec v oboru ochrany přírody

V Praze, dne 25. května 2017

Prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

ekologické expertízy

Klešická 1554, 190 16 Praha 9

IČ: 49363743 DIČ CZ530927437

tel. 606174495 e-mail: vbejcek@seznam.cz

Prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
ekologické expertizy
Krašická 1554, 190 16 Praha 9
IČ: 49363743 DIČ CZ530927437
tel. 602174405 e-mail: v.bejcek@seznam.cz

Prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
ekologické expertizy
Krašická 1554, 190 16 Praha 9
IČ: 49363743 DIČ CZ530927437
tel. 602174405 e-mail: v.bejcek@seznam.cz

Prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.
ekologické expertizy
Krašická 1554, 190 16 Praha 9
IČ: 49363743 DIČ CZ530927437
tel. 602174405 e-mail: v.bejcek@seznam.cz